

- mundtlige overførsler af teknisk bistand (f.eks. undervisning eller foredrag) uden for EU,
- udfærdigelse af skriftlige dokumenter og elektroniske medier uden for EU,
- øvrige "handling" ("enhver anden form for teknisk service") uden for EU.

Den fælles aktion dækker således kun aktiviteter uden for EU. Ydelse af teknisk bistand i relation til masseødelæggelsesvåben *inden for* EU kan straffes i medfør af straffebestemmelser i national lovgivning. For Danmarks vedkommende gælder det, at en række bestemmelser i den danske straffelov, ud fra en konkret vurdering af en given handling, giver mulighed for retsforfølgning.

b. Hovedpunkterne i lovforslaget

Som nævnt ovenfor implementeres lovforslaget alene for økonomi- og erhvervsministerens ressortområde og omhandler således udelukkende teknisk bistand vedrørende produkter og teknologier, der skal kontrolleres efter EU's dual-use forordning.

Hovedpunkterne i lovforslaget er:

- Lovforslaget er udformet med henblik på at opnå overensstemmelse mellem kravene i den fælles aktion og den eksisterende nationale lovgivning.
- Lovforslaget bygger på et generelt forbud mod at yde teknisk bistand uden for EU, hvis bistanden er bestemt til bl.a. udvikling, fremstilling, håndtering eller sporing af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Lovforslaget indeholder undtagelsesbestemmelser fra det generelle forbud, som også findes i den fælles aktions artikel 4. Undtagelsesbestemmelserne er nærmere beskrevet nedenfor samt i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.
- Lovforslaget afgrænses, således at kontrol med teknisk bistand alene gennemføres vedrørende de produkter og teknologier, der skal kontrolleres efter EU's dual-use forordning (økonomi- og erhvervsministerens ressortområde).
- Lovforslaget indeholder en mulighed for, at økonomi- og erhvervsministeren i konkrete tilfælde kan dispensere fra forbuddet ud fra hensyn til sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn (se bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser).
- Lovforslaget indeholder en særskilt bestemmelse om, at en given handling er strafbar, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde, hvor handlingen finder sted. Dette betyder, at kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 fraviges, se nedenfor.

Dansk jurisdiktion i relation til kontrol med teknisk bistand uden for EU

Straffelovens §§ 6-9 beskriver de tilfælde, hvor strafbare handlinger og undladelser kan pådømmes ved en dansk domstol, det vil sige, hvor der er dansk straffemyndighed (jurisdiktion). For strafbare handlinger, der er begået uden for dansk territorium, kan straffelovens §§ 7-9 finde anvendelse

Det følger af straffelovens § 6, at strafbare handlinger begået på dansk territorium hører under dansk straffemyndighed. For strafbare handlinger, der er begået uden for dansk territorium, kan straffelovens §§ 7-9 finde anvendelse. Ifølge straffelovens § 7 hører handlinger, som en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, har foretaget uden for denne, under dansk straffemyndighed, for så vidt handlingen er foretaget uden for folkeretligt anerkendt statsområde, og tilsvarende handlinger kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder, eller for så vidt handlingen er foretaget inden for sådant område, hvis den er strafbar også efter den dér gældende lovgivning (dobbelt strafbarhed).

Hvis en ydelse af teknisk bistand ikke er strafbar efter gerningsstedets lovgivning, kan der rejses det spørgsmål, om der er straffemyndighed i henhold til straffelovens § 8, nr. 2. Efter denne bestemmelse hører handlinger foretaget i udlandet under dansk straffemyndighed uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, og uden hensyn til, om handlingen er strafbar i det pågældende land, hvis handlingen kræver en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet. Der foreligger ikke domstolsafgørelser om spørgsmål af lignende karakter, og det må derfor anses for usikkert, om straffelovens § 8, nr. 2, kan anvendes ved ydelse af teknisk bistand, der foretages i udlandet, hvilket er baggrunden for indsættelsen om en særskilt bestemmelse i lovforslaget i form af nyt § 2, stk. 9.

Justitsministeriet har nedsat et udvalg med den opgave generelt at overveje straffelovens regler om straffemyndighed. Udvalgets overvejelser kan imidlertid ikke forventes tilendebragt inden for den nærmeste fremtid med henblik på at afklare rækkevidden af straffelovens bestemmelser om straffemyndighed for så vidt angår ydelse af teknisk bistand, der foretages i udlandet.

Straffelovens bestemmelser om dansk straffemyndighed er udtryk for en generel og principiel stillingtagen til, hvornår lovovertrædelser bør kunne påkendes ved danske domstole, og bør derfor som altovervejende hovedregel ikke fraviges ved særbestemmelser. En fravigelse bør således kun ske, hvis kriminali-